

Uit de collectie

Een boek uit 1799

JanHein Heimel

Veruit de meeste items in de collectie van het Zeister Historisch Genootschap zijn geschonken aan de Stichting. Met de name de oprichter freule Van de Poll en prof. De Monté ver Loren (jarenlang vice-voorzitter) hebben veel voorwerpen, foto's, prenten en boeken geschonken. Maar ook tientallen onbekende Zeistenaren en niet-Zeistenaren hebben bijgedragen aan de collectie. Nog steeds ontvangt de stichting regelmatig een nieuwe aanwinst.

Een enkele keer koopt de stichting een aanvulling op de collectie. Zo is onlangs het boek 'BEKNOPTE BESCHRYVING DER PROVINCIE VAN UTRECHT' aangeschaft.

Het boek is geschreven door Paulus Quint en bevat:

'Een verslag van dit gewest in het algemeen, betreffende desselfs ligging, lucht- en grondgesteldheid, geschiedenissen, koophandel, godsdienst, en

regeering; benevens eene byzondere beschrijving van alle Steden, Dorpen, Heerlykheden, Ridderhofsteden en andere Lustplaatsen in dezelve gelegen. Alles uit de beste Auteurs, en andere stukken, ten nutte van het Algemeen, by een verzameld, en met een behoorlyk Register voorzien.'

Het boek met 237 pagina's is uitgegeven in Utrecht in 1799. Aan Zeist zijn ruim 9 pagina's gewijd.

De Zeister pagina's geven o.a. een beschrijving van Kersbergen, Blikkenburg, Wulpherhorst, Rijnwijk en Slot Zeist en de bewoners.

Ook wordt een beschrijving gegeven van de Broedergemeente; zie bijvoorbeeld het volgende citaat:

'In het zoogenoemde Broederhuis, ter linkerzyde der groote laan; 't welk uit verscheide Gebouwen bestaat, die hun uitzicht op een groot vierkant plein hebben, ziet men eene menigte van Winkels, waarin, allerly waaren, meest door de Hernhutters zelve, in de onder die Gebouwen gemaakte Kelders, toebereid, te Koop geveild worden.

Al wat men in deze Winkels aantreft, is even fraay en konstig gewerkt; maar zy doen zig wel daar voor betaalen, en

de prys van elk, is op de waaren zelve, in schrift uitgedrukt, zonder dat 't geringste daarvan van mag worden afgedongen; en deze wyze van verkoping is hier des te meer noodzakelyk, om het groot aantal der vreemdelingen, die, in den zoomertyd derwaard overkomen en niet alle genoegzaam spoedig zouden kunnen geriefd worden, byaldien door het eischen en dingen, te veel tyd verspild wierd.'

Samen met twee mooie kaarten uit 1802 (Forsell) en 1805 (Le Fèvre de Montigny) en enkele andere boeken, waaronder de serie 'DE TEGENWOORDIGE STAAT DER VERENIGDE NEDERLANDEN' uit 1772 kan de collectie van het Zeister Historisch Genootschap nu een mooi zicht bieden op een aantal aspecten van de situatie in Zeist rond 1800.

In afwachting van de internetsite waarop veel documenten uit de Zeister geschiedenis zullen worden afgebeeld zijn de Zeisterpagina's van bovengenoemde boeken voorlopig als pdf-file te downloaden vanaf de internetsite van het Zeister Historisch Genootschap: www.zeist-historie.nl.